

AFFALDETS HISTORIE

HVAD GJORDE MAN MED AFFALDET, FØR MAN OPFANDT GENBRUGS-STATIONER, SKRALDESPANDE OG FORBRÆNDINGSANLÆG?

KØKKENMØDDINGER

For cirka 4000 år siden smed jægere og samlere deres affald i en bunke dér, hvor de boede. Senere har arkæologer fundet mange af den slags affaldsbunke. De kaldes for køkkenmøddinger, fordi de først og fremmest består af rester fra den mad, man spiste. Menneskene i Stenalderen brugte kun materialer, de kunne finde i naturen. Det kan man godt se på affaldet. Det er især østersskaller, men også skaller fra blåmuslinger, hjertemuslinger og strandsnegle. Skallerne har været med til at bevare andre ting, der er blevet smidt væk. I bunkerne har man fundet fiskeben, dyreknogler, trækul, potteskår og flinteredskaber som knive, økser, pile og mejsler. Affaldet kan altså være med til at fortælle os om menneskets historie.

RENDESTENEN

Forestil dig, at du står i en by med meget smalle gader i 1700-tallet. Her var der ikke nogen affaldsspande. Gennem gaden løb en dyb og bred rende, hvor folk smed det meste af deres affald. Man kaldte det for rendestenen. For 350 år siden var folk meget gode til at genbruge ting, men gaderne var alligevel meget ulækre. Det flød ofte med jord, aske, halm, døde dyr og afføring. Det må have lugtet fælt, og det hele blev først skyllet nogenlunde væk af vandet, når det regnede. Affaldet var årsag til, at sygdomme som pest og kolera spredte sig hurtigt i byerne. Nogle byer fik en natmand. Han kørte menneskenes lort og tis ud af byen og vaskede de tønder, man brugte til toiletter.

SKRALDEMANDEN

Senere i 1800-tallet fik natmanden til opgave at fjerne noget af affaldet fra gaderne. Der kom flere og flere mennesker til byerne, og de smed mere affald. Natmanden fik en vogn, som han trak gennem byen. Han fik også en skralde, som han gik og svingede med foran vognen. Larmen fortalte, at man nu kunne aflevere affaldet i skraldemandens skraldevogn. Man fik efterhånden også skraldespande til affaldet i nogle af baggårdene. Affaldet blev kørt ud til en stor affaldsbunke uden for byen. I affaldsbunken gik der – ud over en masse rotter – også grise og høns og spiste madresterne i affaldet. Grisenes og hønsenes lort blev solgt som gødning til bønderne, og kødet og æggene spiste man selvfølgelig.

LOSSEPLADSEN

Efter anden verdenskrig kunne vi få billige og helt nye varer fra udlandet. Det betød, at der blev smidt mange flere ting ud. På lossepladserne i 1950'erne og 1960'erne så man nu masser af farvestrålende plastikbakker, plastikposer, tøj, papir, dåser, glas, legetøj, metal og andet affald. Næsten alting var pakket ind i emballage. Det begyndte at blive billigere at smide tingene væk end at reparere dem. Der var stadig dyr på lossepladserne. I 1970'erne holdt 38.000 mågepar til på Saltholm ved København og levede fedt af skraldet på byens lossepladser. Det var Nordeuropas største koloni af sølvmåger. Når affaldsmængden blev for stor, kørte man bare et lag jord over. Desværre er det jo ikke alting, der kan blive til jord – og der var også noget farligt affald imellem. Gamle lossepladser har derfor været med til at forurene jord og drikkevand mange steder.

I DAG

Heldigvis er vi i dag blevet bedre til at sortere affaldet, og vi genbruger og genanvender meget af det. Det meste affald, der er tilbage, brændes af på forbrændingsanlæg og bliver til varme. Resten deponeres.

Prøv Affaldet da dine forældre var børn

Spørg dine forældre og bedsteforældre, om de kan huske, hvordan man kom af med affaldet, da de var børn. Måske kan de fortælle, hvor der lå en losseplads, og måske kan I tage ud for at se, hvordan der ser ud i dag.

Overvej Affaldet i fremtiden

Hvordan tror du, affaldet ser ud om 50 år, og hvad sker der med det?

